

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Õmbleja, tase 4

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Õmbleja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Õmbleja põhitöö on õmblustoodete kiire ja kvaliteetne valmistamine. Ta õmbleb erineva suuruse ja kujuga tootedetaile, valmistab erinevaid tootesõlmi ja lisab vajaduse korral nõõbid, haagid, lukud, paelad jms. Õmbleja mõistab tootmisprotsessi tervikuna. Ta tunneb erinevaid materjale ning oskab neid säästlikult kasutada. Sõltuvalt toote eripärast kasutab õmbleja erinevaid õmblusmasinaid, töövahendeid ja kuumniiske töötlemise seadmeid. Tööülesannete täitmisel juhendub ta meistri poolt etteantud korraldustest, tehnoloogilisest dokumentatsioonist ja tootenäidisest.

Õmbleja töökohustuste hulka kuuluvad ka oma töökoha korraldamine ja korrashoid ning töövahendite esmane hooldamine.

Õmbleja töö pakub võimalusi edaspidiseks loovaks tööks. Saab spetsialiseeruda näiteks rätsepaks või modelleerijaks.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töövahendite, seadmete ja masinate käsitlemine

A.2.2 Ettevalmistusoperatsioonid tehnoloogiliste sõlmede õmblemiseks

A.2.3 Tehnoloogiliste sõlmede õmblemine

A.2.4 Erinevate tehnoloogiliste sõlmede omavaheline ühendamine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Üldjuhul töötavad õmblejad täistööajaga (kaheksa tundi päevas viiel päeval nädalas).

Töö on kohati rutiinne, kuid nõuab võimet kohaneda vahelduvate tööoperatsioonidega.

Õmbleja töökeskkond asub siseruumides ja võib olla tavapärasest mürarikkam. Samuti võib õmbleja töökeskkonnas esineda tekstiilitolmu ja viimistlusprotsessis tekkinud kuumust ning auru. Tundlikel inimestel võivad need tingimused põhjustada allergiat.

Arvestatavateks ohuteguriteks on istuvas sundasendis töö ja käte sundasend töölaual või masinal.

A.4 Töövahendid

Õmbleja töövahendid on erinevad õmblusmasinad (nt süstikpistemasin, ahelpistemasinad, nõõpaugumasin, nõõbikinnitusmasin), kuumniiske töötlemise seadmed (triikraud, pressid, mannekeenid), abivahendid (käärid, palistajad, šabloonid, kantimisseadmed), õmblusmaterjalid (kangad, niidid) ja õmblustarvikud (nõõbid, needid, trukid, haagid).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Õmbleja töö eeldab distsiplineeritust, hoolikust ja püsivust, vastutustunnet, tööjuhendite täitmist ja meeskonnatöö oskust.

Oluliste eelduste hulka kuuluvad ka sõrmede osavus, liigutuste kiirus ja täpsus, hea koordinatsioon ja vastupidavus intensiivseks tööks. Vajalik on hea nägemine ja silmamõõt.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavapäraselt töötavad õmblejatena inimesed, kes omavad vähemalt põhiharidust. Nad on omandanud kutsealased oskused kas ametikoolis või õmblusettevõttes töötades.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Õmbleja, termotöötaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Õmbleja 4. taseme kutsestandardis on loetletud neli kohustuslikku tööosa ning õmbleja kutset läbivad kompetentsid. Õmbleja kutse taotlemiseks peavad olema tõendatud kõik kohustuslikud kompetentsid vahemikus B.2.1 – B.2.4.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Töövahendite, seadmete ja masinate käsitlemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valmistab tööülesandest ja masina eripärast lähtudes ette masina, kasutades etteantud töövahendeid: niidistab, vahetab nõela ja presstalla, reguleerib pistet. 2. Puhastab töö lõppedes masina seest ja väljast, vajaduse korral ka tööoperatsioonide vahetamisel. 3. Valib juhendamisel ja kasutab õmblusmasina programme (nt niidi lõikamine, õmbluse algus- ja lõppkinnituse tegemine jne). 4. Reguleerib juhendamisel kuumniiske seadme temperatuuri, aja ja surve vastavalt materjali omadustele. Triigib ja pressib detaile, lähtudes materjali eripärast ja etteantud tööülesandest. Viimistleb valmis toote, lähtudes tehnoloogilisest kaardist. <p>Hindamismeetod(id): Üldiste teadmiste kontroll kirjaliku testina ning praktilise töö tegemine.</p>	
B.2.2 Ettevalmistusoperatsioonid tehnoloogiliste sõlmede õmblemiseks	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ühendab, äärestab ja palistab detaile, järgides ettenähtud õmblusvaru ja vastasmärke. 2. Õmbleb sissevõtteid, järgides detaili märgistusi. Ühendab figureseid detaile, järgides ettenähtud õmblusvaru ja vastasmärke. 3. Valmistab erinevaid väikedetaile (nt taskuklapid, mansetid ja kätised, põõnad, pagunid, vööd, värvlid jne), järgides etteantud tehnoloogilist kaarti või tootenäidist. 4. Õmbleb erinevaid kaunistuselemente (nt rüüsid, volangid, krooked, pitsid, lipsud, kandid jm) ja ühendab need detailiga, järgides toote näidist või tehnoloogilist kaarti. 5. Märgib erinevate furnituuride (nööbid, pandlad, trukid, needid, haagid, tripid, öösid jne) asukohad ja paigaldab need. <p>Hindamismeetod(id): Üldiste teadmiste kontroll kirjaliku testina ning praktilise töö tegemine.</p>	
B.2.3 Tehnoloogiliste sõlmede õmblemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Õmbleb lõhikuid ja volte vastavalt detailidel olevatele märgistustele, näidisele või tehnoloogilisele kaardile. 2. Õmbleb lihtsamaid kraesid (kannaga, püstkrae, sallkrae, reväärkrae) vastavalt detailidel olevatele märgistustele, näidisele või tehnoloogilisele kaardile. 3. Õmbleb lihtsamaid taskuid (pealeõmmeldavad, õmblustesse töödeldud, sisselõikelised (lukuga, klapiga, kantidega, liistuga) taskud) vastavalt detailidel olevatele märgistustele, näidisele või tehnoloogilisele kaardile. 4. Õmbleb lihtsamaid kinniseid (sisselõikelised, lukuga, nõõpidega jne) ja märgib nõõpaukude kohad vastavalt detailidel olevatele märgistustele, näidisele või tehnoloogilisele kaardile. 5. Õmbleb varrukasuule lihtsamaid lõhikuid (liistuga, kandiga, palistuse ja nurkadega). Ühendab manseti ja voodri varrukasuuga. Lähtub detailidel olevatest märgistustest, näidisest või tehnoloogilisest kaardist. 	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

6. Töötleb rõiva alläärt, kasutades lihtsamaid meetodeid (palistused, mansetid, kannapael, voodriga) vastavalt etteantud tehnoloogilisele kaardile või näidisele.

Hindamismeetod(id):

Üldiste teadmiste kontroll kirjaliku testina ning praktilise töö tegemine.

B.2.4 Erinevate tehnoloogiliste sõlmede omavaheline ühendamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Ühendab toote põhidetailid (õla-, külje ja seljaõmblused), järgides vastasmärke, tehnoloogilist kaarti või näidist.
2. Ühendab krae (kannaga, püstkrae, sallkrae, reväärkrae) kaelakaarele, järgides vastasmärke, tehnoloogilist kaarti või näidist.
3. Ühendab varruka käeaugukaarega, järgides vastasmärke, tehnoloogilist kaarti või näidist.
4. Ühendab lõikekohase kandi või värvli toote vööjoonele, järgides vastasmärke, tehnoloogilist kaarti või näidist.
5. Ühendab voodri tootega (seelik, kleit, jakk), järgides vastasmärke, tehnoloogilist kaarti või näidist.

Hindamismeetodid:

Üldiste teadmiste kontroll kirjaliku testina ning praktilise töö tegemine.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Õmbleja, tase 4 kutset läbiv kompetents

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Õmbleja, tase 4 on oma töös orienteeritud kliendi rahulolule. Kvaliteedinõudeid ning tööaja norme järgides valmistab ta tooteid, mis vastavad etteantud standarditele.
2. Õmbleja järgib oma töös asjakohaseid instruksioone, tööeeskirju ja ohutusnõudeid.
3. Ta planeerib oma aega, töötab süsteemselt ja organiseeritult ning on võimeline tegema tulemuslikku tööd ka pingelistes olukordades.
4. Taseme õmbleja õpib ja omandab uusi tööülesandeid, meetodeid ja tehnikaid. Ta saab uuest informatsioonist aru, on võimeline ka ise kaasa mõtlema ja lahendusi välja pakkuma.
5. Õmbleja arendab tööalaseid teadmisi ja oskusi läbi igapäevase töökogemuse ja täiendõppe ning jagab oma teadmisi ka teiste kolleegidega.
6. Õmblejana töötav inimene on oma olemuselt meeskonnatöötaja. Ta loob head suhted kolleegidega, näidates üles huvi ja teistest arusaamist. Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida.

Teadmised:

1. On kursis kutsealase terminoloogiaga.
2. Oskab lugeda tehnilist dokumentatsiooni ning tunneb vajalikke leppemärke.
3. Teab tooteliike (kerged rõivad, tekstiilitooted jne).
4. Tunneb materjalide liike ja omadusi.
5. Teab erinevate materjalide kasutamise viise ning nende töötlemise tingimusi.
6. Tunneb õmbleja tööks vajalikke töövahendeid (käärid, eripressistallad, palistajad, kantimisseadmed, piirdejoonlauad, šabloonid jne) ja oskab neid kasutada.
7. Tunneb erinevaid õmblustööstuses kasutatavaid masinaid (süstispiste-, ahelpiste-, nõõpaugu-, nõõbikinnitus-, riil- jt masinad), nende ehitust ja tööpõhimõtteid.
8. Teab ja tunneb tööks vajalikke õmblustarvikuid, oskab neid vajalikes töötappides kasutada.
9. Tunneb kuumniiske töötlemise seadmeid (triikraud, pressid, mannekeenid).
10. Omab teadmisi toodete kuumniiskest töötlemisest.
11. Teab ja tunneb teisi õmblustööstuses kasutatavaid seadmeid ja masinaid (õmbluste automaadid, taskuautomaadid, ladestus-, lõikus- ja dubleerimisseadmed, teipimis-, tikkimis- ja kleeptehnoloogiaseadmed jne), nende tööpõhimõtet ja otstarvet.
12. Tunneb erinevaid furnituuride kinnitamise seadmeid ja nende tööpõhimõtet.
13. Tunneb toote töötlemise tehnoloogilist järjestust.
14. Tunneb õmbluste ja pistete liike.
15. Oskab niidistada masinat ja reguleerida piste pikkust.
16. Omab teadmisi õmblusmasinate hooldamisest.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

17. Tunneb ära vigade tüübid ja oskab neid parandada. Saab aru konkreetsete vigade mõjudest järgnevatele tööloikudele.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	09-24042012-4.2/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Sirje Riimaa, Baltika Maive Sein, Nurmevabrik Kaja Piirla, Miss Mary Maie Koroljova, Baltika Tailor Kaja Kuiv, Tallinna Tööstushariduskeskus Ene Jaakson, Pärnumaa Kutsehariduskeskus Inna Soonurm, Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kergetööstuse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.04.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	23.04.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7533 Õmblejad, tikkijad jms töölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Dressmaker, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	